

УДК 657.1.012.1

JEL Classification: B41, M41

КАЛІНЕСКУ Т. В.¹, ГОЛКА К. В.²

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ

DOI: 10.32620/cher.2020.3.06

Постановка проблеми. Неузгодженість бухгалтерського і податкового законодавства з питань зовнішньоекономічної діяльності викликає необхідність об'єктивного відображення експортно-імпортних операцій у бухгалтерському обліку і створення ефективної системи забезпечення контролю за ними. *Мета дослідження* спрямована на аналіз існуючих методик обліково-аналітичного забезпечення експортно-імпортних операцій та розробку напрямів їх удосконалення. *Методологічною основою дослідження* стали сучасні аспекти експортно-імпортного законодавства та методики обліку, аудиту та контролю операцій зовнішньоекономічної діяльності. В проведених дослідженнях використані методи діалектики, способи і принципи наукового пізнання, інструменти економічного аналізу для удосконалення обліково-аналітичного забезпечення експортно-імпортних операцій підприємств. Основною гіпотезою дослідження стало припущення щодо можливості удосконалення сучасною експортно-імпортної діяльності підприємств шляхом поліпшення обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, на кшталт забезпечення більш повного висвітлення інформації у електронному кабінеті «Платника податку». *Виклад основного матеріалу.* У статті досліджується процес здійснення зовнішньоекономічної діяльності в розрізі експортно-імпортних операцій. Проаналізовано основи обліку, аналізу і аудиту експорту та імпорту, принципи здійснення експортно-імпортних операцій, як однієї із форм економічних відносин України з іноземними державами. Розкрито особливості здійснення обліково-аналітичного забезпечення експортно-імпортних операцій суб'єктами підприємницької діяльності в Україні. Визначено основні недоліки проведення контролю та моніторингу зовнішньоекономічної діяльності. Обґрунтовано напрями вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення експортно-імпортних операцій. *Оригінальність та практична значимість дослідження* підтверджується ґрунтовним аналізом зовнішньоекономічної діяльності підприємств та прикладним значенням пропозицій щодо удосконалення електронного кабінету платника податків, діяльність якого пов'язана зі здійсненням експортно-імпортних операцій. *Висновки та перспективи подальших досліджень.* Запропоновано створити ефективну систему бухгалтерського обліку, яка забезпечить дотримання законності, достовірності, своєчасності та повноти інформації щодо здійснення експортно-імпортних операцій, проведення надійного управлінського та наскрізний контроль за допомогою електронний кабінет «Платника податків». Подальші дослідження будуть спрямовані на удосконалення програмного, інформаційного, обліково-аналітичного забезпечення взаємозв'язків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та державними, фіскальними і митними органами.

Ключові слова:

зовнішньоекономічна діяльність, експортно-імпортні операції, обліково-аналітичне забезпечення, внутрішній контроль, електронний кабінет платника податків.

¹ **Калінеску Тетяна Василівна**, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри «Фінанси, облік і оподаткування», Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Calinescu Tetyana, Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of Finance, accounting and taxation Department National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0003-4919-5788

e-mail: tetyana.calinescu@gmail.com

² **Голка Катерина Вячеславівна**, студент спеціальності 071 «Облік і оподаткування», Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Holka Kateryna, Student of Accounting and Taxation Specialty, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0003-2323-8030

e-mail: golka_ev@alfa-z.com.ua

REGISTRATION-ANALYTICAL PROVIDING OF EXPORT-IMPORT OPERATIONS OF ENTERPRISES

Raising of problem. Inconsistency of book-keeping and tax legislation on questions foreign economic activity causes the necessity of objective reflection the export-import operations for a record-keeping and creation of the effective system of providing and control after its. *A research aim* is sent to the analysis of existent methodologies of the registration-analytical providing of export-import operations and development of its improvement directions. The modern aspects of export-import legislation and methodology of account, audit and control of operations of foreign economic activity became *methodological basis of research*. In the conducted researches the *used methods* of dialectics, methods and principles of scientific cognition, instruments of economic analysis, are for the improvement of the registration-analytical providing of export-import of enterprises operations. Supposition became *the basic hypothesis of research*, in relation to possibility of improvement modern export-import activity of enterprises by the improvement of the registration-analytical providing of foreign economic activity, like providing of more complete illumination of information in the electronic cabinet of tax payer. *Exposition of basic material.* In the article soil of realization of foreign economic activity is investigated in the cut of export-import operations. Bases of export and import, principles of export-import operations, are analyzed, as one of forms of economic relations of Ukraine with the foreign states. The features of realization of the registration-analytical providing of export-import operations the subjects of entrepreneurial activity are exposed in Ukraine. The basic lacks of conduct, control and monitoring of foreign economic activity are certain. Reasonably directions of perfection providing of export-import operations are found of base of originality and practical meaningfulness of research and confirmed by the sound analysis of foreign economic activity of enterprises and applied value of suggestions in relation to the improvement of electronic cabinet of taxpayer, which activity of that is related to realization of export-import operations. *Conclusions and prospects of further researches.* It is offered: to create the effective system of record-keeping, that will provide the observance of legality, authenticity, timeliness, plenitude of information about realization of export-import operations, realization of reliable administrative control, to enter a walkthrough with helps of the electronic taxpayer cabinet. Further researches will be sent to the improvement of informative, registration-analytical software of intercommunications between the subjects of foreign economic activity and public, fiscal and custom organs.

Key words:

foreign economic activity, export-import operations, registration-analytical providing, internal control, electronic cabinet of taxpayer.

УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭКСПОРТНО-ИМПОРТНЫХ ОПЕРАЦИЙ ПРЕДПРИЯТИЙ

Постановка проблемы. Несогласованность бухгалтерского и налогового законодательства по вопросам внешнеэкономической деятельности вызывает необходимость объективного отражения экспортно-импортных операций в бухгалтерском учете и создания эффективной системы контроля за ними. *Цель исследования* направлена на анализ существующих методик учетно-аналитического обеспечения экспортно-импортных операций и разработку направлений их совершенствования. *Методологической основой исследования* стали современные аспекты экспортно-импортного законодательства и методики учета, аудита и контроля операций внешнеэкономической деятельности. В проведенных исследованиях *использованные методы* диалектики, способы и принципы научного познания, инструменты экономического анализа для совершенствования учетно-аналитического обеспечения экспортно-импортных операций предприятий. *Основной гипотезой исследования* стало предположение возможности совершенствования современной экспортно-импортной деятельности предприятий путем улучшения учетно-аналитического обеспечения внешнеэкономической деятельности, например путем обеспечения более полного освещения информации в электронном кабинете «Плательщика налога». *Изложение основного материала.* В статье рассматривается процесс осуществления внешнеэкономической деятельности в разрезе экспортно-импортных операций. Проанализированы основные аспекты учета, анали и аудита экспорта и импорта, принципы осуществления экспортно-импортных операций, как одной из форм экономических отношений Украины с иностранными государствами. Раскрыты особенности осуществления учетно-аналитического обеспечения экспортно-импортных операций субъектами предпринимательской деятельности в Украине. Определены основные недостатки ведения, контроля и мониторинга внешнеэкономической деятельности. Обоснованы направления совершенствования процесса учетно-аналитического обеспечения экспортно-импортных операций. *Оригинальность и практическая значимость исследования*

подтверждается проведенным анализом внешнеэкономической деятельности предприятий, прикладным значением предложений, связанных с совершенствованием информации в электронном кабинете налогоплательщика, деятельность которого связана с осуществлением экспортно-импортных операций. *Выводы и перспективы дальнейших исследований.* Предложено создать эффективную систему бухгалтерского учета, которая обеспечит соблюдение законности, достоверности, своевременности, полноты информации об осуществлении экспортно-импортных операций, а также проведение надежного управленческого и сквозного контроля с помощью электронного кабинета налогоплательщика. Дальнейшие исследования будут направлены на усовершенствование программного, информационного, учетно-аналитического обеспечения взаимосвязей между субъектами внешнеэкономической деятельности и государственными, фискальными и таможенными органами.

Ключевые слова:

внешнеэкономическая деятельность, экспортно-импортные операции, учетно-аналитическое обеспечение, внутренний контроль, электронный кабинет налогоплательщика.

Постановка проблеми. Здійснення експортно-імпортних операцій в Україні свідчить про відсутність системного підходу до забезпечення обліково-аналітичних дій, що призводить до викривлення бухгалтерських даних. А неузгодженість бухгалтерського і податкового законодавства з питань зовнішньоекономічної діяльності викликає багато проблем щодо реальності відображення експортно-імпортних операцій у бухгалтерському обліку і створенні ефективної системи контролю за ними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Не зважаючи на низку досліджень, що проведені за останні роки з питань теорії та методології обліку зовнішньоекономічної діяльності Х. К. Новіковою [1], М. Б. Владичиним [2] В. П. Фурсою [3], Н. В. Оляндічуком [4], С. В. Мариніною [5] та іншими авторами, науковцями і практиками, наявні наукові здобутки не достатньо ґрунтовно розкривають питання обліково-аналітичного забезпечення та контролю за ходом здійснення експортно-імпортних операцій. Тому потребує удосконалення та розробки нові інструменти, методики та способи обліку, аналізу і контролю операцій, що здійснюються в рамках зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Звідси **метою статті** є дослідження існуючих методик обліково-аналітичного забезпечення експортно-імпортних операцій та розробка напрямів їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Митного кодексу України [6], імпортна операція являє собою комерційну діяльність, що пов'язана з закупівлею та ввезенням в Україну іноземних товарно-матеріальних цінностей для їх наступної реалізації на внутрішньому ринку або використання у виробничо-господарській

діяльності. А експортна операція — комерційна діяльність, що пов'язана з продажем та вивезенням за кордон товарів, робіт, послуг для передачі їх у власність іноземному контрагенту. Тому експортно-імпортні операції є важливою складовою суспільного розвитку України, попри зміни у політичній ситуації, економічній кон'юктурі та правовому середовищі країни. Їх роль посилюється з часу набуття незалежності української держави та вони мають зайняти провідне місце в міжнародних економічних процесах, а значить вимагають запровадження нових методик обліково-аналітичного забезпечення, що найбільш наближені до вимог євро інтеграційних процесів.

Виходячи з цього, обліково-аналітична інформація має стати результатом функціонування відповідної системи забезпечення на підприємствах. Проте сутність «обліково-аналітичного забезпечення» та підходи до його трактування в економічній літературі суттєво різняться, а саме під цим терміном розуміється [7]:

процес підготовки обліково-аналітичної інформації, забезпечення її кількості та якості; виконання, гарантування здійснення процесу постачання обліково-аналітичної інформації системі управління.

сукупність процесу збору, підготовки, реєстрації та зведення облікової інформації підприємств залежно від законодавчо встановленої системи ведення обліку та аналізу із застосуванням певних методів і прийомів .

система збору, обробки, узагальнення, подання та аналізу фінансової інформації, забезпечення її кількості і якості для ведення господарської діяльності.

Тому, виходячи із вищезазначеного, можна стверджувати, що обліково-аналітичне забезпечення експортно-імпортних операцій -

є сукупність інформації про зовнішньоекономічне середовище підприємства, яку використовують для оцінювання економічних явищ та процесів, розроблення і прийняття управлінських рішень щодо здійснення обліково-аналітичних операцій.

Проте кожне підприємство, задля актуалізації та поліпшення своєї зовнішньоекономічної діяльності, потребує постійного удосконалення та покращення облікового відображення експортно-імпортних операцій. А значить цей процес вимагає належної організації обліку, аудиту та контролю, бо зовнішньоекономічна діяльність є однією з пріоритетних сфер діяльності, яка забезпечує конкурентоздатність української економіки. Тому слід у рамках розвитку цієї діяльності передбачати постійний процес реформування обліково-аналітичного забезпечення на підприємстві щодо усунення наявних прорахунків і неузгодженостей у зовнішньоекономічній діяльності.

Проведе дослідження розвитку експортно-імпортних операцій суб'єктів господарювання свідчить про відсутність єдиного підходу до забезпечення обліку, аналізу, аудиту що призводить до серйозних порушень валютного, податкового та митного законодавства. Загалом у якості поліпшення обліку зовнішньоекономічної діяльності пропонується [8] нові методичні підходи до проведення аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства відповідно сучасним інформаційним потребам користувачів і можливостям інформаційних технологій шляхом коригування:

термінів у податковому законодавстві відповідно до дефініцій бухгалтерського обліку;

методики визнання доходів і витрат у бухгалтерському та податковому обліку;

порядку оподаткування операцій в іноземній валюті та формування показників тождних даним бухгалтерського обліку.

Міжнародний досвід доводить [9], що для покращення функціонування механізмів обліку і контролю експортно-імпортних операцій підприємств важливим заходом є наявність служби внутрішнього (управлінського) контролю, а для поліпшення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій доцільно орієнтуватись на правила ІНКОТЕРМС, що визначають момент визнання доходів, витрат і активів.

Підсумовуючи, існуючі пропозиції [7, 8, 9] для ефективного обліково-аналітичного забезпечення експортно-імпортних операцій можна запропонувати інтеграційний підхід, до якого входять організаційні заходи (організація роботи облікового персоналу), технічні (використання сучасної та інноваційної техніки і технології ведення бухгалтерського обліку), методичні (вибір альтернативних методик обліку експортно-імпортних операцій, оптимізація їх оподаткування), управлінські (забезпечення адекватного і об'єктивного відображення в обліку та звітності операцій зовнішньоекономічної діяльності з метою контролю та управління) та аналітичні (оцінювання зовнішньоекономічної діяльності на основі інформаційної бази для виведення трендів для розробки стратегій підприємства). Такий підхід дозволить раціоналізувати бухгалтерський облік та забезпечити дієвість та необхідність здійснення постійного внутрішнього контролю зовнішньоекономічної діяльності на базі створення системи облік і контролю. Проте створюючи подібні системи слід звернути увагу, що вона ґрунтується на інформації, яка підвернена певному перекручуванню через [10]:

1) постійне дублювання документів і відомостей, в тому числі шляхом їх надання на паперових носіях, що не тільки ускладнює процес перевірки інформації, а й приворожить до зростання грошових та часових витрат;

2) недостатність інформаційної взаємодії, зростання ризиків недостовірного декларування, представлення різних відомостей про об'єкти митного адміністрування для обчислення податкових платежів, що в підсумку може позначитися на недобросовісній конкуренції та викликати непланові постійні перевірки;

3) Неможливість забезпечити контроль за обліком, оподаткуванням товарів в рамках однієї митної декларації та обмеженість інформації, якою обмінюються митні і податкові органи;

4) Спрямованість діяльності митних органів на здійснення адміністративного тиску задля виконання плану збору митних платежів, що не є головною сутністю фіскальної діяльності податкових органів та податкової політики держави.

Виходячи із вище згаданого пропонується удосконалена модель обліково-

аналітичного забезпечення, в основі якого лежить принцип наскрізного контролю за допомогою електронний кабінету платника податків. Ця модель включає в себе (рис. 1):

перевірку облікових даних із застосуванням системи управління ризиками, надання фінансових гарантій на період поставки, завдяки чого буде здійснюватися первинний контроль наявності (відсутності) товарів, фіксація факту ввезення товарів і транспортних засобів, а також здійснюватись їх ідентифікація;

застосування контролю в нефіскальних цілях на основі технології «єдиного вікна» шляхом надання інформації в електронному вигляді в єдину базу даних контролюючих органів;

здійснення декларування товарів, їхньої ідентифікації включно до сплати митних платежів (включно з фінансовими гарантіями) і, завершуючи, оформленням, прийняттям податковими органами товарів, підтвердженням обліку і правильності розрахунків щодо сплати податкових платежів.

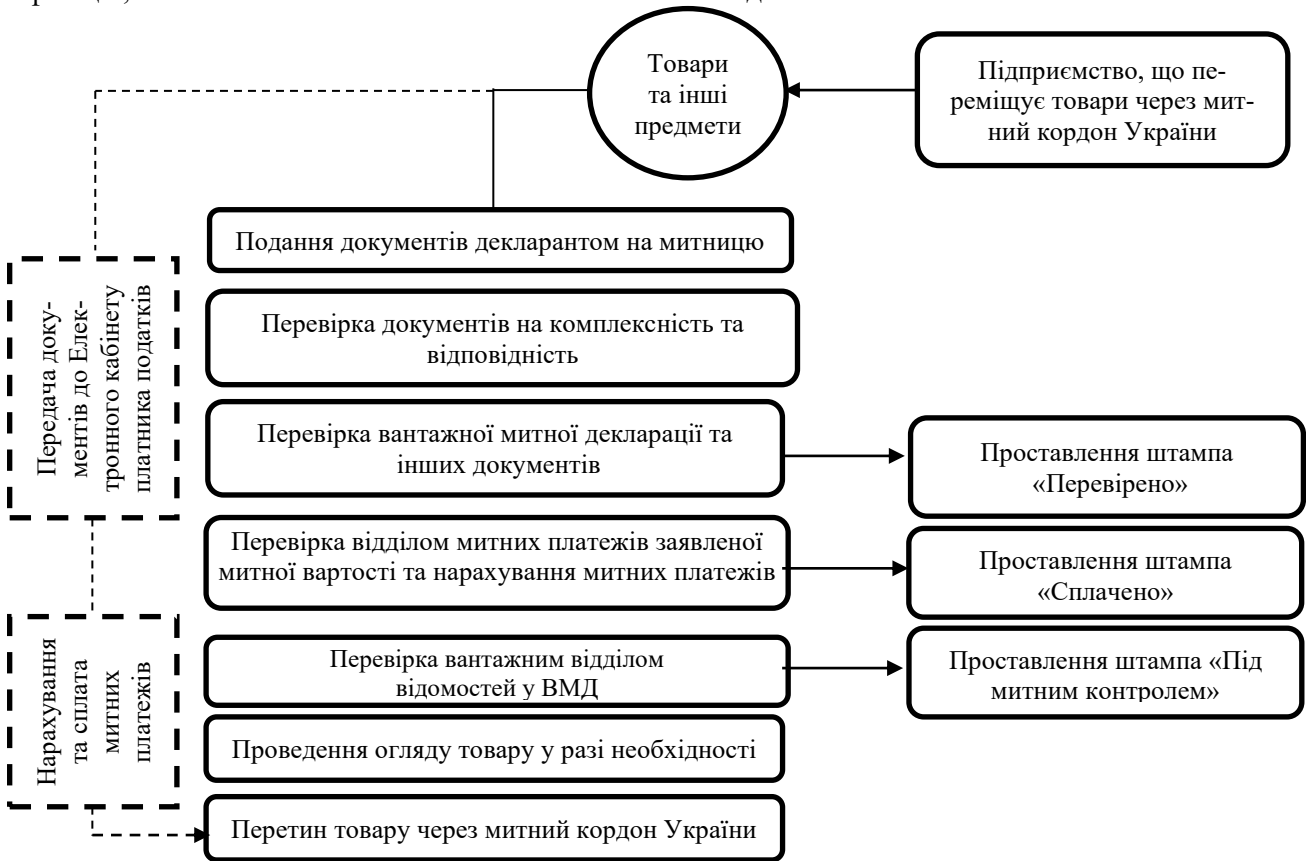

Рисунок 1 – Удосконалена модель обліково-аналітичного забезпечення здійснення експортно-імпортних операцій
Джерело: розроблено авторами

Окрім того, в електронний кабінет платника податків пропонується додати нову закладку, у котрій будуть вказані експортно-імпортні операції, здійснені за останній місяць, квартал, рік або інший вибраний період., виходячи з того, що електронний кабінет є захищеним, персоналізованим та безпечним електронним сервісом, який надає безконтактні способи взаємодії платників податків та Державної фіскальної служби України з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. А значить є можливість у кожного користувача листуватись з ДФС, контролювати

та проводити аудит стану розрахунків з бюджетом, вести податкову звітність, отримати інформацію з реєстрів та здійснювати адміністрування ПДВ та акцизного податку. У табл. 1 наведена інформація, котру необхідно розмішувати у електронному кабінеті, за допомогою якої можна проводити моніторинг зовнішньої економічної діяльності, зменшити трудомісткість адміністрування податків, підсилити інформаційну складову даних та ефективність податкового обліку, контролю і аудиту експортно-імпортних операцій.

Т а б л и ц я 1

Приклад додаткової інформації щодо здійснення експортно-імпортних операцій*

Номер договору	Дата договору	Країна контрагенту	Контрагент	Сума контракту, дол.	Статус
Експортний договір №3	12.09.2020	Чехія	Підприємство-покупець 2	1500000,00	Погоджено
Імпортний договір №2	03.06.2020	Литва	Підприємство-продавець 1	200000,00	Погоджено
Експортний договір №1	14.05.2020	Казахстан	Підприємство-покупець 1	25000,00	Погоджено

* використані умовні дані

Джерело: розроблено авторами

Включення такої додаткової інформації у електронний кабінет платника податку наразі можливо проводити завдяки цифровізації економіки України, подальших нововведень у сфері інформатизації, нових комп'ютерних та інформаційних технологій. За допомогою такого нововведення з'явиться можливість відстежувати інформацію, отриману від іноземних держав, щодо угод з ними (існуючих або по, яким вже є попередня домовленість). Задля цього можна розширити зміст інформації у електронному кабінеті шляхом доповнення її термінами оплати й поставки товару контрагентами і т.п. (табл. 2 та табл. 3)

ману від іноземних держав, щодо угод з ними (існуючих або по, яким вже є попередня домовленість). Задля цього можна розширити зміст інформації у електронному кабінеті шляхом доповнення її термінами оплати й поставки товару контрагентами і т.п. (табл. 2 та табл. 3)

Т а б л и ц я 2

Сутнісні характеристики експортного контракту*

Поставка товару			Оплата товару	
Дата поставки	Сума поставки, дол.	Податок на додану вартість, грн	Дата оплати	Сума платежу, дол.
		-	17.03.2019	200000,00
		-	07.05.2019	300000,00
		-	11.09.2019	200000,00
		-	17.11.2019	200000,00
		-	28.03.2020	100000,00
		-	06.05.2020	100000,00
		-	22.08.2020	100000,00
X	-1200000,00	-	X	1200000,00

* використані умовні дані

Джерело: розроблено авторами

Т а б л и ц я 3

Сутнісні характеристики для імпортного контракту*

Оплата товару		Поставка товару			
Дата оплати	Сума оплати, дол.	Дата поставки	Сума поставки, дол.	Сума поставки, грн	Податок на додану вартість, грн
17.07.2020	15000,00	15.06.2020	10000,00	270000,00	45000,00
06.08.2020	50000,00	24.06.2020	45000,00	1215000,00	202500,00
-	-	02.07.2020	23400,00	631800,00	105300,00
-	-	22.08.2020	41600,00	1123200,00	187200,00
X	65000,00	X	120000,00	3240000,00	540000,00

* використані умовні дані

Джерело: розроблено авторами

Таке обліково-аналітичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності дає можливість вчасно відобразити всі деталі експортних та імпортних операцій в електронному кабінеті платника податків. І, як результат, дасть можливість спростити податкові та митних процедури, полегшити ведення бізнесу щодо залучення міжнародних інвестицій. Дані

пропозиції дозволять якісніше контролювати товари й послуги на митній території України, унеможливають тіньовий обіг та створять об'єктивні умови контролю для всіх учасників зовнішньоекономічної діяльності. За їх допомогою можна буде слідкувати за своєчасною отриманою оплатою за експортними контрактами

та простроченою заборгованістю за імпорнтними договорами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Запропоновані в ході дослідження заходи щодо обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств дозволять спрямувати облік, аналіз та аудит на проведення якісного контролю експортно-імпорнтних операцій, здійснювати своєчасне відвантаження продукції, спростити податково-митні процедури, полегшити ведення бізнесу та залучення інвестицій за межами країни, унеможливити тіньовий обіг товарів та ухилення від сплати податків до бюджету.

Подальші дослідження будуть спрямовані на удосконалення програмного інформаційного, обліково-аналітичного забезпечення взаємозв'язків щодо експортних та імпорнтних операцій між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та державними, фіскальними і митними органами.

Література

1. Новікова Х. К. Внутрішній контроль як основна складова управління діяльністю підприємства. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 19 (2). С. 109-116.
2. Владичин М. Б., Струк Н. С. Організація обліку зовнішньоекономічної діяльності торговельних підприємств: стан і перспективи покращення. *Бізнес Інформ*. 2015. № 7. С. 35-41.
3. Фурса В. П. Актуальні питання обліку операцій зовнішньоекономічної діяльності. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 5. 2017. С.213 – 218.
4. Оляднічук Н. В., Підлубна О. Д. Облік експортно – імпорнтних операцій. *Облік і фінанси*. 2017. № 1 (75). С. 48-56.
5. Мариніна С. В. Становлення інституціональних засад регуляторної політики зовнішньоекономічної діяльності України. *Наукові праці МАУП*. 2016. Вип. 48 (1). С. 178-183.
6. Митний кодекс України від 19.06.2020 р. № 4495-VI // База даних "Законодавство України" / Верховна рада України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
7. Трусов О. Д. Зовнішньоекономічна діяльність – 2019. *Вісник. Офіційно про податки*. 2019. № 1-2 (1002). С. 48

Стаття надійшла до редакції : 15.09.2020 р.

8. *Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій*: монографія / Р. Ф. Бруханський, П. Р. Пуцентейло, І. М. Белова та ін. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 388 с.

9. *Економічний суверенітет України в умовах глобальних викликів* / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, В. В. Юхименко [та ін.] ; за заг. ред. : А. А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 683 с

10. Карпенко Н. Г. Особливості обліку експорту товарів. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2017. Вип. № 9. С. 1134-1138.

References

1. Novikova, H. K. (2015). Internal control as the main component of enterprise management. *Economic analysis*. Vol. № 19 (2), 109-116.
2. Vladychyn M. B. (2015). Organization of foreign economic activity of trade enterprises: status and prospects for improvement. *Business Inform*, 7, 35-41.
3. Fursa, V. P. (2017). Topical issues of accounting for foreign trade operations. *Infrastruktura market*, 5, 213-218.
4. Olyadnichuk, N. V. (2017) Accounting for export - import operations. *Accounting and Finance*, 1 (75), 48-56.
5. Marinina, S. V. (2016). Formation of institutional bases of regulatory policy of foreign economic activity of Ukraine. *Scientific works of IAPM*, 48 (1),178-183.
6. Customs Code of Ukraine dated 19.06.2020 № 4495-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
7. Trusov, O. D. (2019). Foreign economic activity - 2019. *Bulletin. Officially about taxes*,1-2 (1002), 48.
8. Brukhansky, R. F., Pucenteilо, P.R. & Belova, I. M. (2017). *Accounting and analytical and organizational and legal support of enterprises in terms of institutional transformations*. Ternopil: Osadtsa Yu.V., 388.
9. Mazaraki, A., Melnyk, T., & Yuhymenko, V. (2015). *Economic sovereignty of Ukraine in terms of global challenges*. Kyiv: Kyiv. nat. trade and economy University, 683.
10. Karpenko, N. G. (2017). Features of accounting for exports of goods. *Accounting, analysis and audit*, 9,1138.

Стаття прийнята до друку: 28.09.2020 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Калінеску Т. В. Обліково-аналітичне забезпечення експортно-імпорнтних операцій підприємств / Т. В. Калінеску, К. В. Голка // Часопис економічних реформ. – 2020. – № 3(39). – С. 51–57.

